

Το φυσικό περιβάλλον, η ειρήνη, ο γάμος και η οικογένεια υπό το ορθόδοξο πρίσμα (Ηρακλής Ψάλτης, φιλόλογος)

/ [Πεμπτουσία](http://www.pemptousia.gr)· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=154973>]

Επισημαίνει, επιτυχώς, ότι ο σύγχρονος άνθρωπος ζει ως «άτομο», δηλαδή ως μονάδα με τα ιδιαίτερα και μοναδικά χαρακτηριστικά της σε αντιδιαστολή προς το σύνολο ή την κοινωνία του, και όχι ως «πρόσωπο», δηλαδή ως ψυχοσωματική οντότητα στην ατομική του υπόσταση και στην κοινωνική του φύση, ως σύστημα σχέσεων στην αγαπητική του διάσταση, κατά το πρότυπο της κοινωνίας των Προσώπων της Αγίας Τριάδος[19]. Λόγω αυτής της εγωιστικής στάσης προκαλούνται οι διασπάσεις του κόσμου, οι οποίες οδηγούν στην ανισότητα της συμμετοχής ανθρώπων και λαών στα αγαθά της Δημιουργίας. Οι ορθόδοξοι έχουν μείζονα υποχρέωση να συμβάλουν στη υπέρβαση αυτής της διάσπασης.

Φωτο: Σπύρος Δρόσος

Διαπιστώνεται, επίσης, η εκκοσμίκευση του σύγχρονου κράτους και προσπάθεια παραμερισμού της θρησκείας από την ζωή των ανθρώπων. Ο «ορθολογισμός» του ευρωπαϊκού διαφωτισμού (1688-1789) στην πλήρη κυριαρχία του.

Προσθέτει ότι το οικονομικό οικοδόμημα είναι σαθρό, ασκώντας κριτική για την σύγχρονη οικονομική δράση του ανθρώπου. Το επιβεβαιώνει το διευρυνόμενο χάσμα πλούσιων και φτωχών. Προσδιορίζει ότι βιώσιμη οικονομία είναι εκείνη, η οποία συνδυάζει την αποτελεσματικότητα με την δικαιοσύνη και την κοινωνική αλληλεγγύη[20].

Αναφέρεται στη συνέχεια και στην επιστημονική έρευνα και γνώση, οι οποίες διευρύνουν εντυπωσιακά τα πεδία τους. Διευκρινίζει ότι η Ορθοδοξία δεν επιδιώκει την κηδεμονία της επιστημονικής αναζήτησης, αφού η επιστημονική ελευθερία είναι δώρο του Θεού. Εντούτοις, η τεχνολογική και οικονομική πρόοδος δεν επιτρέπεται να οδηγούν στην καταστροφή του περιβάλλοντος και στην εξάντληση των φυσικών πόρων. Ο φυσικός πλούτος δεν είναι, υπενθυμίζει το Μήνυμα, μόνο περιουσία του ανθρώπου, αλλά και δημιουργία του Θεού. Τόσο οι σημερινές όσο και οι μελλοντικές γενιές έχουν δικαίωμα σ' αυτόν. Η ευαισθησία που δείχνει η Ορθοδοξία για το περιβάλλον την καθιστά πρωτοπόρο στην υπεράσπιση της ισορροπίας του γήινου οικοσυστήματος και στον Πατριάρχη Βαρθολομαίο έχει αποδοθεί η προσωνυμία «πράσινος Πατριάρχης»[21] λόγω των πολυετών αγώνων

του για το περιβάλλον.

Διευκρινίζει στη συνέχεια ότι η ειρηνική επίλυση των αναφερόμενων διαφορών αποτελεί μονόδρομο για την Ορθοδοξία. Οι Εκκλησίες της Ρωσίας και της Γεωργίας στην πρόσφατη εμπόλεμη κρίση έδειξαν υποδειγματική συμπεριφορά και επιτέλεσαν, ως όφειλαν, το χρέος της διακονίας της καταλλαγής[22].

Το μήνυμα των Προκαθημένων επισημαίνει ότι ο διαχρονικός θεσμός της οικογένειας και του γάμου αντιμετωπίζει κρίση, το κύτταρο της κοινωνίας νοσεί, άρα νοσεί και ολόκληρος ο οργανισμός. Η Ορθόδοξη Εκκλησία ενδιαφέρεται για τους νέους και τους προσκαλεί σε ενεργότερη συμμετοχή στην εκκλησιαστική - λατρευτική και αγιαστική- ζωή[23].

Το μήνυμα ολοκληρώνεται με αυτοδεσμεύσεις και καθορισμό της άμεσης δράσης των Ορθοδόξων Εκκλησιών (την επαναβεβαίωση των Προκαθημένων για την διασφάλιση της ενότητας της Ορθόδοξης Εκκλησίας, τη σύγκλιση πανορθόδοξων διασκέψεων, τη συνέχιση του θεολογικού διαλόγου με τους άλλους χριστιανούς, αλλά και με το Ισλάμ και τον Ιουδαϊσμό· την υποστήριξη των πρωτοβουλιών του Οικουμενικού Πατριάρχη για την προστασία του περιβάλλοντος και με ορισμό την 1η Σεπτεμβρίου ως ημέρας ειδικών προσευχών για την προστασία της δημιουργίας του Θεού· σύσταση Διορθόδοξης Επιτροπής για μελέτη θεμάτων βιοηθικής).

Το μήνυμα προσεγγίζει τα σημαντικότερα σύγχρονα προβλήματα, θα μπορούσε ενδεχομένως να ανέλυε εκτενέστερα και τα προβλήματα των πολεμικών εξοπλισμών -πυρηνικά οπλοστάσια-, της βιοτεχνολογίας -μεταλλαγμένα, κλωνοποίηση-, του μεροληπτικού ρόλου των διεθνών οργανισμών και την αναγκαιότητα αναβάθμισης της «παιδείας» του κλήρου, ιδιαίτερα του κατώτερου.

(συνεχίζεται)

[19] Γ. Μπαμπινιώτης, Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας, (Αθήνα: Εκδοτικός οίκος: Κέντρο Λεξικολογίας, 2002), σελ 1501.

[20] Μήνυμα των Προκαθημένων των Ορθοδόξων Εκκλησιών (12-10-2008), &8.

[21] «Ο Πράσινος Πατριάρχης» Βαρθολομαίος ο Α' παρουσίασε το τελευταίο βιβλίο του στο Παρίσι, στη διαδικτυακή διεύθυνση: <http://nationalpride.wordpress.com/2011/04/15/>, (ημερομηνία ανάκτησης 4-1-2012),

[22] Μήνυμα των Προκαθημένων των Ορθοδόξων Εκκλησιών (12-10-2008), &11.

[23] Μήνυμα των Προκαθημένων των Ορθοδόξων Εκκλησιών (12-10-2008), &12.